

Rigsdagstidende.

1852.

Forhandlingerne paa Folkethinget. Nr 177.

Tredie Session.

53de Møde.

Fredagen den 9de Januar.

(Forts.)

Ordføreren (forts.): Dette er fra disse to ærede Rigsdagsmænd, der allerstærkest syntes grebne af Oru for Sammenlægningsfriheden, to stærke Anerkjendelser, der ikke indeholde andet end Udtalelsen af det Princip, der til alle Tider og paa alle Steder har gjort sig gjældende, at den Enkeltes Sammenlægningslyst er afmægtig mod den tiltagende Befolknings uimodstaaelige Strømning, hvor der er lige Frihed paa begge Sider, baade til Udskykning og til Sammenlægning — jeg taler her naturligvis kun om de Forhold, hvor Angreb og Forsvar ere satte under lige Vilkaar og kunne kæmpe med lige Vaaben, altsaa om det egentlige virkelige Selveiergods. Der vil Prisen paa de mindre Eiendomme forholdsvis være saa stor, og den vil navnlig i en saa overordentlig Grad stige, dersom de virkelig blive for saa, idet der vil være et Overmaal af Søgning i Forhold til Tilbudet, at det vil være fuldkommen umuligt at opkjøbe Smaalodder, for deraf at danne større Eiendomme. Det kan der være besværligt nok at kjøbe en enkelt Parcel, der for den større Eiendom kan have en ganske særegen Værdi for at arrondere dens Jordbrug; men paa saadanne Steder at danne store Eiendomme af mange smaa, det vil være reentud umuligt, og hvad der i den Henseende hist og her kan ske, vil hundrede Gange opveies ved den altid tiltagende Udskykning. Jeg har allerede tidligere gjort opmærksom paa, at Sammenlægningsfriheden ikke blot er et Correctiv og det et aldeles utilstrækkeligt Correctiv til Udskykningsfriheden, men at det tillige er Betingelse for en Udskykningsfrihed, fordi Udskykningen i langt fra Halvdelen af Tilfældene

skeer til selvstændig Bebyggelse, og som oftest sker til Sammenlægning netop med en Nabojord, og det vilde altsaa i denne Henseende lidet baade at indrømme en udstrakt Udskykningsfrihed, naar man fratager den største og vigtigste Kjøber, som nemlig er Naboen. Dersom jeg altsaa deelte den Frygt, som jeg deler med Hensyn til Fæstegodset, og dersom selv har foreslaaet meget stærke og hæmmende Vaand med Hensyn til samme, men som jeg ikke finder begrundet med Hensyn til Selveierdom, dersom jeg deelte denne Frygt, siger jeg, at en væsentlig Deel af Befolkningen enten vilde fortrænges eller i alt Fald fortrænges fra et selvstændigt Jordbrug og henvises til „Trællehuse“ eller hvad andre fremmende Billeder og Udtryk, man i den Anledning har slaaet om sig med, saa vilde jeg finde det meget betænkeligt, men saa vilde Folgen ikke være, at jeg androg paa Lovens Forkastelse, men jeg vilde foreslaae en anden Lov, eller i alt Fald i Endringsform foreslaae andre Bestemmelser end de, der findes her. Jeg kan iøvrigt ikke i nogen Maade ansee denne Fare for stor, og jeg troer, at en saadan Tilvæxt, som den, jeg anseer sandsynlig i disse større Eiendomme, er gavnlig baade i politisk og i statsøkonomisk Henseende og jeg skal i sidste Henseende dog gøre opmærksom paa, at den ærede Deputerede for Svendborg Amts 6te Valgkreds (S. A. Hansen) navnlig ogsaa af den Grund protesterede derimod, fordi det vilde tilveiebringe en Forøgelse af Gaardens Værdi, hvorved han naturligvis ikke kan have tænkt paa den Værdi, der betales med klingende Mønt af hvad der tilkjøbes (Flere Stemmer: Jo! Jo!), det kan umuligt have været hans Mening, thi saa var Meningen meningsløs; han har umuligen kunnet ville belære os om, at en Gaard paa